Memoria de Actividades Proxecto Ríos

xaneiro – outubro 2023

Memoria Actividades 2023 do Convenio de Colaboración engre a CH-MS e ADEGA
Coordinación: Ramsés Pérez
Realización: Ramsés Pérez e Paco Bañobre
Maquetación: Fins Eirexas
Fotografía.: Ramsés Pérez

Proxecto Ríos
Avd Castelao nº 20
15704 Santiago de Compostela
www.proxectorios.org

1. Introdución
2. Memoria de actividades
- Participación do voluntariado no Proxecto Ríos
- Saídas Formativas
- Formación
- Campo de Voluntariado Ambiental do Río Tea
- Limpeza simultánea de ríos
- Comunicación
3. Materiais editados
4. Anexos
- Memoria económica

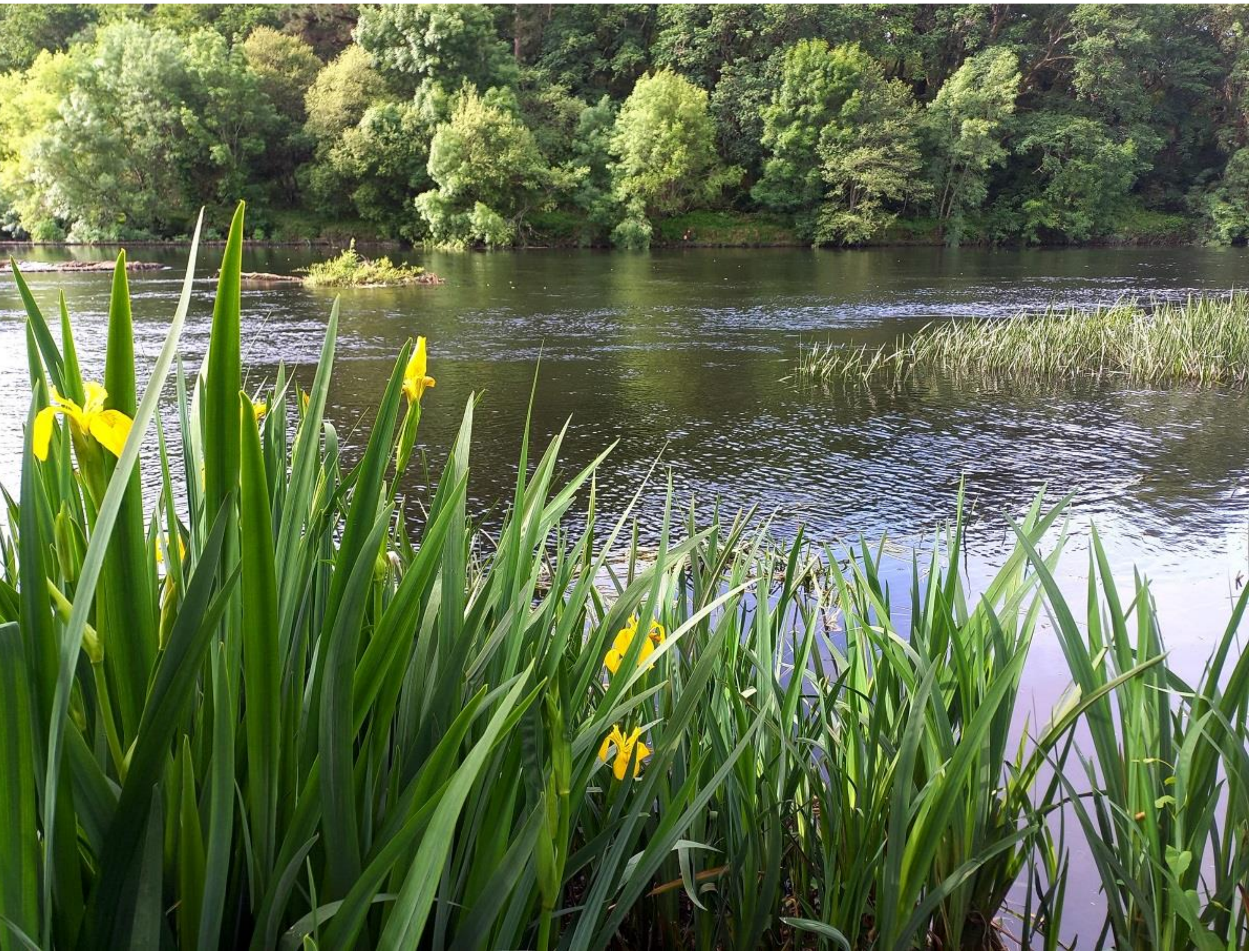

No ano 2005 comeza a andaina do Proxecto Ríos en Galicia coordinado pola Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galicia (ADEGA). A finalidade desta iniciativa é dar a coñecer a situación ambiental dos nosos cursos fluviais, incrementar a concienciación ambiental a través da participación cidadá e ofrecer solución aos problemas asociados á auga e aos ríos. O Proxecto Ríos conta nesta ano 2023 coa colaboración de Confederación Hidrográfica Miño-Sil.

O obxectivo xeral do Proxecto Ríos é dar a coñecer a importancia dos ríos e as problemáticas ambientais asociadas aos mesmos, así como, ensinar e transmitir bos comportamentos aos cidadáns para a mellora dos cursos fluviais mediante a súa participación.

Preténdense acadar tamén os seguintes obxectivos específicos:

- Amosar aos participantes as responsabilidades ambientais relacionadas coas augas.
- Ensinar a identificar a biodiversidade dos ecosistemas de ribeira.
- Interpretar o ciclo da auga a escala global e local, informando aos participantes do seu papel nese ciclo.
- Facilitar o material específico necesario e persoal indicado para realizar as inspeccións.
- Motivar para aprender a relacionar elementos naturais, culturais, históricos, sociais, económicos, etc.
- Dispoñer dunha sede física e virtual onde centralizar as actividades do Proxecto Ríos e os recursos de educación ambiental e facilitar o acceso aos participantes.
- Fomentar a educación ambiental ofrecendo actividades para diferentes grupos sociais.

2. Memoria de actividades

Nas seguintes páxinas expóñense as actividades realizadas no 2023.

2.1: Participación do voluntariado.

En canto ás actividades desenvolvidas en 2023, continuouse cos obxectivos de consolidación da participación cidadá arredor dos cursos fluviais.

Participación do voluntariado no Proxecto Ríos:

Na actualidade (outubro 2023) hai 272 grupos participando no Proxecto Ríos, que se distribúen por provincias, tal e como amosa a seguinte figura:

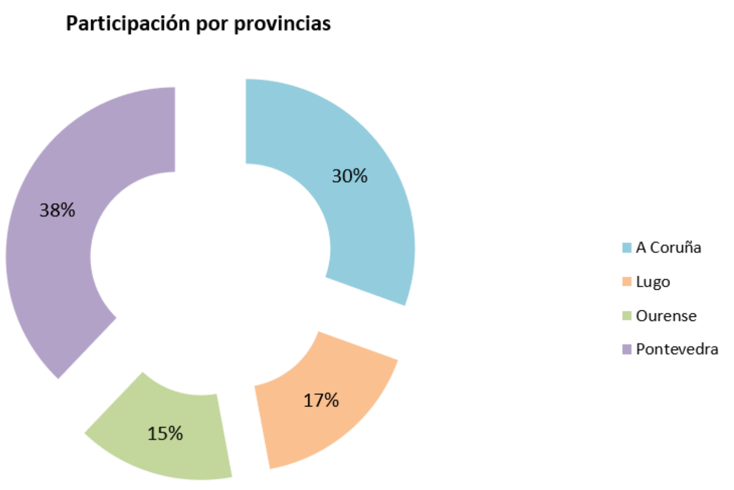

A progresión na participación está reflectida na seguinte gráfica:

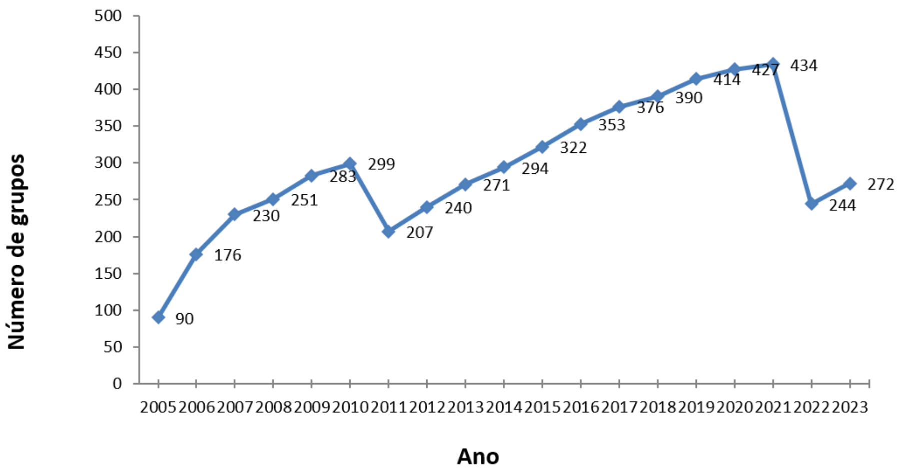

A tipoloxía dos grupos participantes no Proxecto Ríos está representada na seguinte figura. Os piares fundamentais do proxecto son os centros de ensino, que en total (IES, CPI e CEIP) suman o 53% do total. A continuación, as asociacións e os grupos de particulares son os máis abundantes. En 2023 continuamos colaborando co Plan Proxecta da Consellería de Educación da Xunta de Galicia.

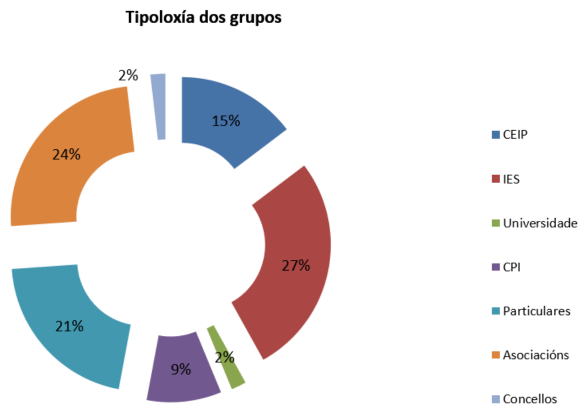

2.2: Saídas formativas.

As saídas formativas consisten en facer unha inspección de río co apoio da equipa educativa do Proxecto Ríos. Constan de dúas partes: unha primeira na que se percorre o treito escollido e se identifican especies vexetais e animais tanto das marxes como do leito do río e na que tamén se realiza o esquema do treito inspeccionado. Ao longo do percorrido aproveitase para comentar diferentes aspectos relacionados cos ecosistemas fluviais, así como para rexistrar o patrimonio etnográfico e analizar os colectores que poidan aparecer no treito. O estudo dos colectores permite coñecer a tipoloxía e a posible perigosidade dos aportes que poida ter o treito inspeccionado e tomar as medidas oportunas de denuncia ambiental cando proceda. A presenza de restos patrimoniais nos ríos galegos é moi elevada, por iso dende o Proxecto Ríos se lle dá unha especial relevancia ó estudo dos mesmos facendo fincapé nos usos tradicionais.

Na segunda parte da inspección escollese un punto de mostraxe representativo do treito onde se farán as análises e medicións dos parámetros fisicoquímicos e biolóxicos. Dentro dos parámetros físicos mídese a anchura da canle, a profundidade, a velocidade da corrente, as características organolépticas da auga, a temperatura e a transparencia. Nos parámetros químicos mídese o pH, a cantidade de nitratos e osíxeno disoltos na auga. Avaliase tamén o estado do bosque de ribeira (o cal se calcula a través dun índice de calidade de ribeira) e a porcentaxe de sombra que cubre a canle. No punto de mostraxe faise tamén un estudo dos macroinvertebrados, organismos bioindicadores, que permite avaliar a calidade das augas. En función dos datos recollidos asígnase un valor representativo do estado de saúde do río inspeccionado. A escala de valores vai do 1 ao 5, sendo o primeiro un estado óptimo de saúde. O último estado indica que o río carece das condicións axeitadas para o desenvolvemento da vida.

Dentro da duración das saídas realizase tamén a pé de río unha presentación sobre o Proxecto Ríos, sobre a metodoloxía de inspección e sobre aspectos relevantes que teñen que ver cos ríos e a súa xestión.

Durante o ano 2023 realizáronse as seguintes saídas formativas:

- 12/04/2023. IES río Cabe (Monforte de Lemos). Río Cabe
- 13/04/2023. IES Salvaterra (Salvaterra). Río Tea.
- 13/04/2023. CPI Luís Díaz Moreno (Baralla). Río Neira.
- 21/04/2023. IES A Pinguela (Monforte de Lemos). Río Cabe
- 24/04/2023. IES Aquis-Querquenis (Bande). Río Cadós.
- 28/04/2023. IES As Lagoas (Ourense). Río Lonia
- 05/05/2023. UNED (Lugo). Río Miño
- 09/05/2023. CIFP Portovello (Ourense). Río Lonia.
- 11/05/2023. CPI Virxe dos Remedios (Castro Caldelas). Río Mao.
- 12/05/2023. CPI Ramón Piñeiro (Pobra de San Xiao). Río Neira.

- 21/05/2023. ADEGA-Lugo (Parada de Sil). Río Mao.
- 23/05/2023. Sociedade de Pesa Ponte Grande (Celanova). Río Arnoia.
- 30/05/2023. IES Daviña Rei (Monforte de Lemos). Río Cabe
- 02/06/2023. ADEGA-Lugo (Lugo). Rego Segade.
- 02/06/2023. IES Sarria (Sarria). Río Sarria.
- 09/06/2023. CPI Triacastela (Triacastela). Río Oribio.
- 15/06/2023. IES Lagoa de Antela (Xinzo de Limia). Río Bidueiro.
- 13/09/2023. CPI Xuvencos (Boborás). Río Viñal.
- 21/09/2023 IES A Terra Cha.
- 29/09/2023. CIFP Cidade de Antioquía. (Xinzo de Limia). Río Límia.
- 05/10/2023. IES A Pinguela (Monforte de Lemos). Río Cabe
- 06/10/2023. Delegación ADEGA-Lugo. (Lugo) Río Rato
- 09/10/2023. CIFP A Granxa (Ponteareas). Río Tea
- 17/10/2023. UNED-Síndrome de Down Lugo (Lugo). Río Rato ***(adiada pola choiva)***
- 18/10/2023. IES As Lagoas Ourense, (Ourense) Río Lonia
- 19/10/2023. IES Carballiño ***(adiada pola choiva)***

2.3. Formación

Nestes últimos anos, o Proxecto Ríos ten realizado diferentes cursos de formación coa finalidade de dar soporte aos grupos participantes.

No presente convenio realizouse un Curso de formación sobre Flora Fluvial, coa finalidade de coñecer a vexetación do bosque de ribeira. Á actividade apuntáronse un grupo de alumnos de 4º da ESO do IES a Pinguela que están a realizar o proxecto Fitofaladorio.

Na saída realizouse unha polas beiras do río Cabe identificando a flora típica do bosque de ribeira, arbores, plantas así como especies invasoras. Falouse sobre o Hábitat de *Fraxinus excelsior* e *Alnus glutinosa* e a rede natura 2000. Así mesmo, identificamos as árbores do bosque de ribeira e a importancia ara o ecosistema fluvial. Tamén se fixo referencia aos noves científicos das árbores e os seus usos na cultura popular. Da mesma maneira recoñecéronse as plantas das beiras dos río e tamén as súas propiedades e usos na cultura popular. Para completar a saída falouse das especies invasoras que están a colonizar os ríos e as súas consecuencias para o ecosistema fluvial.

FOTOS DA SAÍDA

2.4. Campo de voluntariado ambiental no río Tea

O campo do Tea da primavera de 2023 organizouse primeiramente para marzo pero logo de realizar a difusión, inscricións e a xestión do mesmo (permisos, seguros, etc) houbo que adialo por cuestións meteorolóxicas. Coas fortes choivas o río ía moi alto o que non permitira cruzalo e podería facer perigoso traballar nas súas beiras.

O campo de voluntariado para a eliminación da flora exótica invasora do río Tea cambiouse entón para a fin de semana do 5 ao 7 de maio O campo centrouse na eliminación das especies invasoras *Acacia dealbata* e *A. melanoxylon*, *Phytolacca americana* e *Crocosmia x crocosmiiflora* cuxa presenza nas beiras deste río é abundante.

Programa:

VENRES, 5 MAIO

18:00 h Recepción do voluntariado no Albergue Alentea
19:00 h Formación sobre a problemática das especies invasoras. Xestión ambiental das EEI en espazos fluviais: liñas de actuación e mecanismos de control
21:00 h Cea
22:00 h Tempo de lecer

SÁBADO, 6 MAIO

9:00 h Almorzo
10.30-13.30 h Traballos de eliminación
14:00-15:30 h Xantar de campo e descanso
15:30-18:00 h Continuación dos traballos de retirada e regreso ao albergue
21:00 h Cea
22:00 h Tempo de lecer

DOMINGO 7 MAIO

10:00 h Almorzo
11.00 h Posta en común e avaliación do traballo realizado
13.30 h Visita á casa reitoral de Barciademera
14:00 h Xantar de campo
15:00 h Ruta polo río Alén
18:00 h Despedida e peche do campamento de voluntariado

Na fin de semana do 5 ao 7 de maio tivo lugar o campo de voluntariado para eliminación de flora exótica invasora no tramo custodiado do río Tea.

Desta volta, revisáronse os traballos realizados nas eliminacións anteriores. Xunto co voluntariado asistente elimináronse rebrotes de *Acacia dealbata, Robinia pseudoacacia* e unha pequena mancha de *Phytolacca americana*.

A xornada comezou o venres 20 as seis da tarde, e Itziar Díaz, técnica de ADEGA, impartiu unha charla sobre a problemática das especies exóticas invasoras e a situación do río Tea falando tamén dos traballos realizados nos anteriores campos de voluntariado.

A charla fíxose no albergue de Alentea (Covelo) onde o voluntariado estivo aloxado durante o campo de voluntariado.

Na mañá do sábado, o voluntariado achegouse ata Ponte Cernadelas, ao carón de Mondariz, para iniciar o percorrido río arriba do treito de 3Km no que o Proxecto Ríos ten un acordo de custodia fluvial coa Confederación Hidrográfica Miño-Sil.

Antes de cruzar a ponte medieval eliminouse un pe de *Phytolacca americana* e explicouse a metodoloxía de traballo.

Ao cruzar a ponte, a actuación centrouse na eliminación de rebrotes de *Robinia pseudoacacia* das árbores cortadas pola cuadrilla de gardería fluvial, que desenvolve accións de xestión da flora exótica invasora no río Tea. Actuouse tamén nunha mancha de bambú (*Phyllostachys spp.*) que se atopa no camiño e elimináronse rebrotes puntuais de *Acacia dealbata*. Cara o final da mañá, eliminouse unha pequena mancha de *Phytolacca americana*.

O proceso de eliminación da *Acacia dealbata* e *A. melanoxylon* consistiu en arrancar a planta de raíz, eliminando a maior raíz posible, ou realizando un anel de descortizado (eliminar parte da cortiza do tronco en forma de anel para promover o secado da planta e, finalmente, a súa morte) naqueles exemplares de maior porte.

A tarde do sábado estivo dedicada a comprobar a calidade ecolóxica do río Tea empregando a metodoloxía de inspección do Proxecto Ríos. Foise río abaixo dende os pasos pasos de Tatín ate o lugar onde se realizaron os estudos de calidade. Aproveitouse tamén para inspeccionar as zonas de traballo en campos anteriores comprobando a ausencia de rebrotes de EEI.

Na xornada do domingo realizouse unha pequena visita á Rectoral de Barciademeda e ao río Alén e a continuación o roteiro do Alén, incluído dentro da Rede Natura 2000 que destaca polo seu bosque de ribeira de ameneiros (*Alnus glutinosa*) e freixos (*Fraxinus angustifolia*) e por posuír unhas das carballeiras termófilas mellor conservadas da provincia de Pontevedra, caracterizada por carballos (*Quercus robur*), loureiros (*Laurus nobilis*), silbardeiras (*Ruscus aculeatus*) e outra flora acompañante.

FOTOS DO CAMPO

2.4. Limpeza simultánea de ríos 2023

ADEGA e Proxecto Ríos organizan esta Limpeza Simultánea de Ríos dende o ano 2007, confiando en que esta actividade sexa unha importante ferramenta na educación ambiental e concienciación cidadá cara a conservación dos ecosistemas fluviais.

O domingo 24 de setembro de 2023 realizouse a XVI Limpeza Simultánea de Ríos en 52 concellos de toda Galiza. En cada localidade a actividade foi coordinada por diferentes entidades, dende asociacións ecoloxistas, culturais… até fundacións, centros de ensino e concellos, chegando ás 70 entidades. Houbo concellos nos que participaron varias asociacións limpando diferentes ríos como foi o caso de Gondomar, Santiago de Compostela, Tomiño ou Verín, entre outros. Este ano fíxose a limpeza en 54 treitos de río e participaron 765 persoas.

Neste ano continúan a sumarse á iniciativa concellos, asociacións de pescadores, culturais, xuvenís, ecoloxistas… de moitos lugares de Galiza. Outros grupos levan participado nesta iniciativa dende o inicio, e ao longo destes trece anos pódese observar unha diminución de lixo nos treitos dos ríos apadriñados por estas entidades, aínda que en 2023 volveron a aparecer moitas rodas de automóbiles, e outros voluminosos.

Para a xornada de voluntariado os participantes puideron consultar o Protocolo de Actuación que se pode descargar en PDF. As persoas participantes recibiron como agasallo unha camisola co lema da limpeza 'Móllate polos ríos'.

Na seguinte táboa pódense consultar os treitos de río limpados polo voluntariado, así como o número total de participantes e os quilos de lixo retirados. Marcados en amarelo os realizados na bacía CH-MS:

CONCELLO	Colectivo	Voluntarios/as	Río	kg
A Cañiza	Fundación MundoNatura	5	Calvo	250
A Coruña	OMA-UDC	2	Bens	-----
A Estrada	Asociación pola Defensa do Val do Liñares	15	Liñares	500
A Estrada	Concello da Estrada	----	----	----
A Guarda	Asociación A Jalleira	24	Soberbia	60
A Merca	Asociación Xuvenil Xoldreira	11	Arnoia	40
Ames	Concello de Ames	27	Ameneiral,Andoriña e Pasos	200
Allariz	Allariz	25	Arnoia	120
A Pobra de Trives	CEIP de Trives	----	----	----
A Pobra de Trives	IES de Trives			
Ares	Asociación Amigos do Mosteiro de Sta. Catalina de Montefaro	8	Frades	80
Ares	Concello de Ares			
Baamonde	Cercud (Centro Cultural Recreativo Deportivo)	12	Parga	27
Betanzos	Fragas do Mandeo	26	Mendo	771
Cangas	ADEGA Morrazo	12	Bouzós	60
Cangas	ANPA Escola A Rúa	25	Saíñas	-----
Carballo	ADEGA Carballo	4	Anllóns	300
Castro de Rei	Asociación Deportiva e Cultural Amigos do Miño		Miño	

Carral	Asociación Brexa	22	Barcés	250
Catoira	Ecoloxistas de Catoira	16	Catoira	100
Catoira	ANPA As Lombas			
Catoira	Concello de Catoira	----	----	----
Cenlle	Asociación Veciñal de Lentille	10	O Regheiro	40
Cervo	Asociación Fervenza de Sargadelos	11	Xunco	35
Cesuras	ANPA CEIP Bragade	21	Mendo	35
Fene	AETNA	19	Baa	
	Asociación Betula			
	CEIP Os casais de Maniños			
Foz	Concello de Foz	7		
Gondomar	A Groba / voluntarios de proxecto ríos de Gondomar	12	Zamáns e Miñor	100
Gondomar	Concello de Gondomar	33	Rasas	
Lousame	Fundaçao Montescola	----	----	----
Lugo	ADEGA Lugo	4	Rato	300
Lugo	Coidemos Lugo	17		400
Lugo	UNED			
Marín	Grupo Cultural Ronsel	25	Loira	140
Meis	Concello de Meis	----	----	----
Meis	CEIP Armenteira	30	Armenteira	----
Moaña	Concello de Moaña + ADEGA Morrazo	15	Rialdarca	200
Navia de Suarna	Asociación Veciñal Irmandade de Naviega	----	-------	------
Negreira a Baña	A.C. Afonso Eanes + A.C. Son Terra	6	Barcala e Tambre	70
Nigrán	Concello de Nigrán	13	Muíños	sen datos
O Grove	IES as Bizocas	27	Bizocas	100
Ourense	Ecovixiantes de Franciscanas	----	----	----
Ourense	Aula da Natureza	----	----	----
Parada de Sil	A Fábrica da Luz	----	----	----
Ponteareas	Plataforma Defendendo o Tea	----	----	----
Pontevedra	Vaipolorio + Asc. Xoán XXIII	----	----	----
Porriño	Asociación Española de Herpetoloxía	----	----	----
Rábade	AGCT	3	Miño	350
Rianxo	AAVV do Araño	13	Te	140
Ribadumia	Colectivo Ecoloxista do Salnés		Umia	
Salceda de Caselas	Asoc. Trezecatorze	38	Ferreiros e Ameiceira	80
San Sadurniño	Concello San Sadurniño	15	Xubia	50
Santiago de Compostela	AA.VV. Rio Sarela	11	Sarela	100
Santiago de Compostela	ADEGA Compostela	16	Sarela	100
Santiago de Compostela	AFA Montessori	12	Sar	70
Sarria	Asoc. Cultural Crearte	12	Sarria	100
Seoane do Courel	CPI UxíoNovoneyra	----	----	----
Sober	Empresa Siltrip	----	----	----
Soutomaior	Concello de Soutomaior	82	Verdugo	400

Teixeira	Asociación vecinal Lumeares Comomires	----	----	----
Tomiño	Tecnicos M.A. + Centros de Ensinanza	----	----	----
Tordoia	Asc. Brisa do Quenllo	8	Lenguelle	150
Valga	Muíño Didáctico de Campaña	6	Valga	50
Verin	Asoc. Centro Desarrollo Rural Portas Abertas	11	Rubín	320
Vilalba	ANPA EEI de Vilalba	35	Madalena	400
Vilalba	ANPA CEIP Antonio Insua Bermúdez			
Viveiro	Asociación PRATODO	----	----	----
Xunqueira de Ambía	Iniciativa xunqueira	19	Arnoia	25
Total 52	**70**	**765**	**54**	**6513**

2.5. Comunicación

A actividades do Proxecto Ríos leva emparellada unha difusión en diversas plataformas dixitais ben sexa para divulgalas ou para dar conta da súa realización.

Respecto á difusión, na actualidade, é o boletín mensual –Gardarríos– enviado a todos/as os/as participantes e simpatizantes do Proxecto Ríos, a principal canle. Publícanse na web do proxecto as convocatorias, as crónicas e os álbums de fotos de todas as actividades, para que a sociedade en xeral poida facer un seguimento das accións desenvolvidas polo Proxecto Ríos.

Por outra banda, e aínda que tamén se empregan para anunciar convocatorias de cursos ou xornadas, compártense no Facebook e Instagram fotos e novas das actividades realizadas. Nestas, envíanse fotos e comentarios que informan en tempo real das actividades que se están a facer nos diferentes ríos pola equipa do Proxecto Ríos.

A continuación preséntase unha serie de imaxes da web do Proxecto Ríos, do Gardarríos e das páxinas das redes sociais:

Web do Proxecto Ríos:

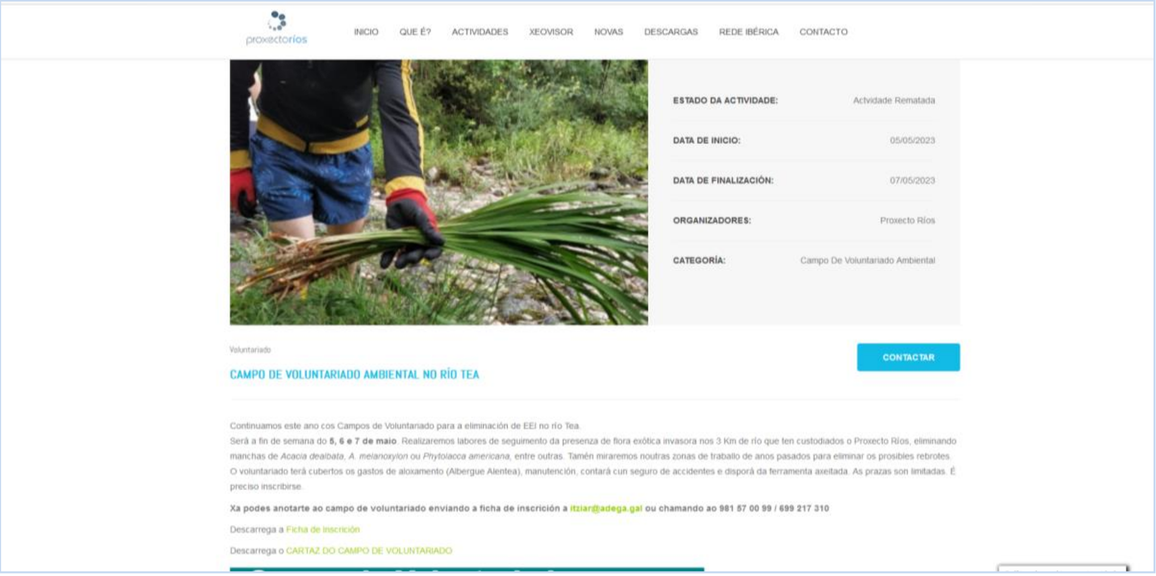

Web de ADEGA:

Twiter de ADEGA:

GARDARRÍOS

Gardarríos Xaneiro 2023 View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos Proxecto Ríos Email Instagram

PROXECTO RIOS DESÉXACHE FELIZ 2023

Dende o Proxecto Ríos dexéxamosvos un **moi bo ano 2023**.
Para este ano realizaremos as actividades clásicas do proxecto nos cursos fluviaiis. Contiunaremos facendo saídas formativas, cursos de formación, limpeza simultánea de ríos, campos de voluntariado e algunha que outra actividade nova. Iremos dando conta de todas estas actividades a través deste boletín e das webs de ADEGA e do

ARRANCA O PROXECTO FLUVIATILIS

O proxecto "**FLUVIATILIS: custodia para la resiliencia**" ten como obxectivo principal a conservación e rehabilitación de ecosistemas fluviais, aumentando a súa resiliencia ao cambio climático e a provisión de servizos ecosistémicos mediante a custodia fluvial. ADEGA e outras catro entidades de custodia estatais unímonos para desenvolver este proxecto que conta co apoio da Fundación Biodiversidade a través dos fondos NextGenerationEU.

VIDEOS TUTORIAIS DO PROXECTO RÍOS

Durante o 2022 a equipa do Proxecto Ríos comezou a gravar unha serie de vídeos para divulgar a metodoloxía de inspección do proxecto e que sirvan de soporte para resolver dúbidas. De momento editouse o **vídeo introdutorio** que fala do que é o proxecto, quen pode participar, os obxectivos, etc... Ao longo de 2023 iremos publicando os seguintes vídeos que ilustrarán as diferentes partes das que conta a inspección de ríos: calidade do

Gardarríos Febreiro 2023 View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos Proxecto Ríos Email Instagram

UN 2023 CHEO DE ACTIVIDADES

Durante 2023 esperamos renovar a colaboración entre ADEGA e Augas de Galicia para o desenvolvemento do Proxecto Ríos. Continuamos así con actividades de estudo e conservación dos nosos ríos: cursos de formación, saídas formativas, limpeza de ríos, roteirrios, etc... Continuaremos tamén en 2023 coa colaboración entre ADEGA e a Confederación Hidrográfica Miño-Sil para realizar actividades nos ríos desta demarcación hidrográfica.
Tamén este ano botou a andar o proxecto Fluviatilis no que durante 3 anos realizaremos

ESTAMOS TRABALLANDO NO CALENDARÍO 2023

Como é xa costume, durante estas primeiras semanas do ano estamos elaborando o **Calendario** do Proxecto Ríos para este ano **2023**. Ao longo deste mes, editaremos o calendario e o divulgaremos en formato dixital para que poidades descarregalo. Estamos aínda ultimando algunha actividade e poderanse consultar as datas das actividades como cursos de formación, limpeza de ríos, roteirríos, campos de voluntariado, saídas formativas, etc...
Este ano 2023 o CalendaRío estará adicado á flora acuática

SAÍDAS FORMATIVAS PRIMAVERA 2023

Ainda que a campaña de primavera, como sabedes, comeza o 15 de abril, a partires do mes de marzo comezamos xa a facer algunha saída ao río cos grupos se a mreteoroloxía acompaña.
Temos, de feito, postas xa na axenda varias actividades sobre todo con centros de ensino.
Se queres que o persoal do Proxecto Ríos vos acompañe nas vosas primeiras saídas de inspección podedes solicitar unha saída formativa a través do correo electrónico: proxectoriosgaliza@gmail.com ou por teléfono chamando ao 981 57

Gardarríos Marzo 2023 View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos Proxecto Ríos Instagram Email

DIA MUNDIAL DA AUGA 2023

O 22 de marzo celébrase o **Día Mundial da Auga** que está centrado en 2023 en acelerar os avances para acadar no ano 2030 o **ODS 6**: xestión segura da auga e o saneamento para todas/os. A día de hoxe estase **moi lonxe** de acadar este obxectivo, polo que existe unha necesidade urxente de acelerar o cambio.
Os últimos datos amosan que os governos deben traballar unha media de catro veces máis rápido para cumprir co ODS 6 a tempo.
Dende ADEGA e o Proxecto Ríos sumámonos á celebración deste

SAÍDAS FORMATIVAS DO PROXECTO RÍOS

As **saídas formativas** son as actividades de acompañamento que facemos cos grupos participantes. Realízanse durante as campañas de inspección, mais en primavera, e durante o mes de marzo, organizamos o calendario de saídas e xa temos algunhas axendadas. Se o teu grupo quere acompañamento na saída ao río, podedes solicicitalo en: proxectoriosgaliza@gmail.com
Tamén podedes contactar a través do teléfono: 981 57 00 99.
Pódense ver e seguir as saídas que realizamos estes días a través

DÍA INTERNACIONAL ACCIÓN POLOS RÍOS

O **14 de marzo** celébrase o **Día Internacional de Acción polos Ríos**, que intenta visibilizar os graves problemas que ocasionan a construción de grandes obras hidráulicas: violación de dereitos humanos, destrución ambiental e ruina económica.
É un día tamén para celebrar accións relacionadas coa eliminación de presas e a restauración de ríos e tamén para esixir melloras políticas e prácticas das autoridades competentes.
Dende ADEGA e o Proxecto Ríos

Gardarríos Abril 2023 View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos Proxecto Ríos Instagram Email

CAMPAÑA DE PRIMAVERA DO PROXECTO RÍOS

O **15 de abril** comeza a campaña de primavera do Proxecto Ríos, que se estenderá ate o **31 de maio**. Nas campañas de inspección o voluntariado sae aos seus treitos de río a facer os estudos do estado de saúde do río.
Para facer as análises fisico-quimicas faremos un envío de reactivos. Se non os recibes podes facer un pedido via e-mail.
Iremos tamén informando das diferentes actividades que temos programadas para esta

SAÍDAS FORMATIVAS DO PROXECTO RÍOS

Durante as campañas de inspección realizamos as actividades centrais do Proxecto Ríos como os cursos de formación, os campos de voluntariado, etc... Pero as actividades máis numerosas son as saídas formativas nas que acompañamos aos grupos participicantes nas súas inspeccións de río. Durante o mes de marzo estivemos organizando o calendario de saídas e xa se fixeron algunhas.
Se o teu grupo quere acompañamento na saída ao río, podedes solicicitalo escribíndonos

SÍGUENOS NAS REDES SOCIAIS

A través do Facebook e o Instragam do Proxecto Ríos podedes seguir as actividades que facemos cos diferentes grupos do Proxecto Ríos, sobre todo as saídas formativas. Subimos as fotos e os textos das actividades realizadas. Tamén colgamos posts interesantes doutras entidades que traballan ou defenden os nosos ríos, participen ou non no Proxecto Ríos.
Outras canles de difusión que empregamos é YouTube. Estamos traballando na realización de pequenos vídeos tutoriais sobre

Gardarríos Maio 2023 | View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos · Proxecto Ríos · Instagram · Email

CRÓNICA CAMPO DO RÍO TEA

Na fin de semana do 5 ao 7 de maio tivo lugar o campo de voluntariado para eliminación de flora exótica invasora no tramo custodiado do río Tea.
Desta volta, revisamos os traballos feitos nas elimminacións anteriores. Xunto co voluntariado asistente elimináronse rebrotes de *Acacia dealbata*, *Robinia pseudoacacia* e unha pequena mancha de *Phytolacca americana*.

SAÍDAS FORMATIVAS DO PROXECTO RÍOS

Continuamos coas saídas formativas nas que acompañamos aos grupos participantes nas súas inspeccións de río.Podedes consultar nas nosas redes as que levamos feitas. Se o teu grupo quere acompañamento na saída ao río, podedes solicicitalo escribíndonos un correo a: proxectoriosgaliza@gmail.com ou pacobanhobre@adega.gal Tamén podedes contactar a través do

CRÓNICA DO CURSO DE FORMACIÓN

O sábado 22 de abril celebramos o curso de primavera do Proxecto Ríos, que xa vai pola súa edición número 36. Realizaouse nas instalacións do IES de Brión. A temática central do curso foi a identificación de macroinvertebrados. Tamén puidemos achegarnos á ilustración ciétífica da man de María Viñas
Xa podedes consultar a crónica da xornada.

Gardarríos Xuño 2023 | View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos · Proxecto Ríos · Instagram · Email

REMATA A CAMPAÑA DE PRIMAVERA DO PR

O **1 de xuño** rematou a campaña de primvera do Proxecto Ríos. Aínda así tendes uns días para saír aos ríos a facer as inspeccións.
O xeoportal do Proxecto Ríos está operativo polo que podedes inserir os resultados das inspeccións accedendo a través da seguinte ligazón: Xeovisor do Proxecto Ríos
A data límite para inserir os datos

RESULTADOS BIOBLITZ RIO TAMBRE

O pasado **sábado 27 de maio** desenvolveuse, dentro do **proxecto Fluviatilis**: custodia para a resiliencia, o **bioblitz** para a descuberta de biodiversidade no río Tambre, un dos espazos nos que ADEGA realizará actividades ao longo do proxecto. Xunto a unha ducia de persoas, percorremos o treito do río Tambre chegando a obter máis de **100 observacións** de

ELIMINACIÓN DE EEI NO RIO TAMBRE

Tamén no proxecto Fluviatilis: custodia para a resiliencia, realizamos o pasado día **1 de xuño** no río Tambre unha xornada de eliminación de EEI, nomeadamente, *Tradescantia fluminensis* e algún pe de *Acacia melanoxylon*, dúas das especies de plantas invasoras que están a ameazar a biodiversidade do bosque de ribeira do Tambre. Coas persoas participantes

Gardarríos Xullo - Agosto 2023 | View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos · Proxecto Ríos · Instagram · Email

CAMPAÑA DE OUTONO DO PROXECTO RÍOS

O vindeiro **15 de setembro** dará comezo a campaña de outono do Proxecto Ríos, que se estenderá ate o **31 de outubro**.
Durante ese período, como xa é habitual, os grupos participantes sairán aos seus treitos de río a realizar as inspeccións para derterminar o estado de saúde do río.
Ademais, durante as campañas realizamos actividades formativas co voluntariado. Estamos preparando xa o **curso de formación de outono**. Tamén podedes ir solicitando unha **saída formativa** se queredes que o persoal do Proxecto Ríos vos acompañe na vosa inspección.
Teremos tamén actividades do Proxecto Fluviatilis que iremos anunciando, estade atentas!

CURSO FORMACIÓN DE OUTONO PR

O **23 de setembro de 2023** realizaremos as **XXXVII Xornadas de Formación do Proxecto Ríos** correspondente á campaña de outono de 2023.
Os cursos de formación teñen o obxectivo de fornecer ao voluntariado participante na identificación dos macroinvertebrados que se empregan nas inspeccións de río.
Ademais, sempre se tratan outras cuestións relacionadas coa biodiversidade fluvial.
No mes de **setembro** anunciaremos o programa definitivo. Mentres, se estás interesada/o, podes anotarte escribindo a: **Ramsés Pérez:** ramses@adega.gal

ESTE VERÁN DISFRUTA DOS RÍOS

Os ríos galegos ofrecen marabillosos espazos para gozar dos días de verán: sombra, paz, rumor da auga que discorre...
Atrévete a descubrir estes paraísos fluviais espallados pola nosa xeografía.
Os nosos ríos son unha moi boa alternativa para as actividades acuáticas de ocio tanto para pequenos como para maiores.
Temos centos de cursos de auga nos que disfrutar dos merecidos días de vacacións, eso si, sempre facendo un uso respectudoso deles, tanto no cuace como nas ribeiras, levando contigo o lixo que xeneres e sendo prudentes nas nosas accións para non comprometer a nosa saúde, a dos demais e a da contorna.

Gardarríos Setembro 2023 | View this email in your browser

Gardarríos

Proxecto Ríos · Proxecto Ríos · Instagram · Email

CAMPAÑA DE OUTONO DO PROXECTO RÍOS

O **15 de setembro** dá comezo a campaña de outono do Proxecto Ríos, que se estenderá ate o **31 de outubro**. Durante este período os grupos participantes saen aos seus treitos de río a realizar as inspeccións para derterminar a súa calidade ecolóxica.
Ademais, durante as campañas realizamos actividades formativas co voluntariado como o **curso de formación de outono**.
Podedes solicitar tamén unha **saída formativa** se queredes que o persoal do Proxecto Ríos vos acompañe na vosa inspección. Teremos tamén actividades do Proxecto Fluviatilis que iremos anunciando, estade atentas!

SAÍDAS FORMATIVAS DO PROXECTO RÍOS

Durante as campañas de inspección ofrecemos aos grupos participantes do Proxecto Ríos a posibilidade de **solicitar unha saída formativa** na que os acompañamos na inspección de río. Trátase, xa que logo, de facer unha inspección guiada polo persoal do Proxecto Ríos.
Para solicitar unha saída formativa podes **contactar coa coordinación do Proxecto** a través dos seguintes mails:
proxectoriosgaliza@gmail.com
ramses@adega.gal
Ou por teléfono: 981 57 00 99

XVI LIMPEZA SIMULTÁNEA DE RÍOS

O **domingo 24 de setembro** é a data que temos fixada para a realización da **XVI Limpeza Simultánea de Ríos**. Esta actividade pretende concienciar á sociedade da necesidade de manter limpos de lixo os nosos cursos fluvias. Convocaremos aos grupos participantes do Proxecto Ríos e á sociedade en xeral a participar: asociacións, concellos, centros de ensino, etc...
Na web da Limpeza Simultánea está dispoñible a información da campaña **Móllate polos Ríos**.
Podes botarlle un ollo ás accións dos anos anteriores.
Para participar, escribe un mail a: mollatepolosrios@proxectorios.org

Facebook:

Difusión do Campo de voluntariado ambiental do río Tea

Difusión das saídas formativas do Proxecto Ríos no Facebook

Proxecto Ríos
13 de Abril

Hoxe realizamos unha saída formativa CEIP Felipe de Borbón de Salvaterra no río Tea na ponte Fillaboa.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
13 de Abril

Achegamonos para facer na tarde de hoxe unha saída formativa co profesorado do CPI Luís Díaz Moreno no río Neira no concello de Baralla.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
14 de Abril

Saída do pasado mércores co alumnado do IES Río Cabe ao río que lle dá nome ao centro en Monforte de Lemos.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
21 de Abril

Hoxe realizamos unha saída formativa no río Cabe co alumnado do IES A Pinguela de Monforte de Lemos. Ademais de flora e fauna fluvial atopamos a "camisa" dun sapo que foi depredado pola lontra.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
24 de Abril

Saída hoxe en Bande co IES Aquis Quequernis, na que realizamos as medicións fisico-químicas, macroinvertebrados, identificación de árbores de ribeira e medicións de caudal, lonxitude, profundidade... do río Cadós.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
28 de Abril

Hoxe tivemos unha estupenda mañá no río Lonia co alumnado do IES As Lagoas de Ourense. Análise da transparencia da auga co disco de Secchi, pH, nitratos, temperatura... e tamén identificación de macroinvertebrados.

Participa nas inspeccións de Primavera

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
5 de Maio

Hoxe en colaboración coa UNED de Lugo, e o seu programa Lugo Naturalmente, realizamos unha saída ao río Miño co alumnado do IES Basanta Silva de Vilalba.

#unimosriosepersoas

#LugoNaturalMente

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
6 de Maio

Hoxe na xornada de voluntariado no río Tea eliminamos diferentes especies invasoras no treito de río no que ADEGA e CH-MS teñen un acordo de Custodia Fluvial e no que se veñen realizando actuacións dende o ano 2008.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
10 de Maio ·

Saída co CIFP Portovello de Ourense ao río Lonia para analizar o ecosistema fluvial e falar das posibilidades educativas dos ríos

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
11 de Maio ·

E hoxe realizamos tamén unha saída formativa co CPI Virxe dos Remedios de Castro Caldelas cos que nos achegamos ao río Mao á altura da Área Recreativa A Palloza de Montederramo

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
25 de Maio ás 11:36 ·

Saída co Colexio Curros Enriquez e a Asoc. de Pescadores Pontegrande de Celanova ao río Arnoia

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
30 de Maio ás 13:34 ·

Saída formativa co IES Daviña Rey de Monforte de Lemos ao río Cabe na que puidemos identificar unha manchea de macroinvertebrados.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
12 de Maio ·

Saída formativa hoxe no río Neira co CPI Ramón Piñeiro da Pobra de San Xiao na que puidemos gozar dunha manchea de tricopteros

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
2 de Xuño ás 14:43 ·

Hoxe fixemos unha saída formativa co IES Xograr Alfonso Gómez ao río Sarria.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
5d ·

Saída co alumnado de primeiro da ESO do IES Lagoa de Antela de Xinzo de Limia ao río Bidueiro.

#unimosriosepersoas

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
7 min ·

Nova publicada en El Progreso sobre a saída do Proxecto Ríos que realizamos co IES A Pinguela ao río Cabe.

#campañadeoutono

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

EL PROGRESO

RIBEIRA SACRA

Alumnos de A Pinguela en compañía de un técnico de Adega, en su salida al río.

Estudiantes de A Pinguela analizan el ecosistema del río Cabe y su agua

▸ El instituto participa desde hace años en el Proxecto Ríos, que promueve el colectivo Adega

DELEGACIÓN

MONFORTE. Con el firme propósito de ayudar en la conservación del río Cabe, los alumnos de primero de la Eso del instituto A Pinguela de Monforte se pusieron manos a la obra para caminar por la orillas del cauce y conocer el estado en el que se encuentra. Fue una iniciativa incluida dentro del Proxecto Ríos que tutela el colectivo ecologista Adega con la colaboración de Augas de Galicia.

Así, tiene un marcado carácter educativo y de voluntariado para sacar muestras del agua y valorar sus parámetros para completar las fichas preparadas para la investigación.

En esta salida los alumnos comprobaron la calidad de la vegetación y procedieron a determinar las diferentes clases de macroinvertebrados encontrados durante su recorrido.

Los alumnos del instituto monfortino tuvieron la oportunidad de interpretar los datos obtenidos y valorar la calidad y la importancia del río, aunque los resultados finales no se conocerán hasta den-

material multimedia, e incluirlo en su proyecto educativo y en su programación general anual. La iniciativa aporta, además, material educativo y práctico para la realización de esta actividad.

Para ello se llevan a cabo charlas para dar a conocer el programa a los miembros que en él se inician y hacen salidas formativas para explicar la metodología. También enseñan los conocimientos básicos de identificación de macroinvertebrados a la par que les introducen en otras temáticas relacionadas con los ecosistemas fluviales. Este programa educativo y de voluntariado realiza una importante labor de «concienciación», dijo Sampil.

EN CORTO

LUISA RODRÍGUEZ

responder a problemas en torno a la dignidad, a los derechos humanos, a la diversidad cultural, a la sostenibilidad, a la justicia o a

Proxecto Ríos
14 de septiembre a las 11:56 ·

Onte fixemos unha saída ao río Viñao co CPI Xuvencus de Boborás e estivemos acompañados da Televisión de Galicia e a Radio Galega e da Sociedade de Pesca de Soutomaior que realizou un obradoiro.

#campañadeoutono

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

13

Proxecto Ríos
21 de septiembre a las 17:15 ·

Hoxe saída formativa co IES da Terra Chá José Trapero Pardo ao río Azumara na que identificados macroinvertabrados e peixes

#campañadeoutono

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

21 3

Proxecto Ríos
5 d ·

Saída co IES A Pinguela de Monforte de Lemos. Puidemos comprobar como o río Cabe se vai recuperando logo do estado de saúde deficiente da primavera.

#campañadeoutono

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Proxecto Ríos
1 d ·

Comezamos a semana cunha saída formativa co CIFP A Granxa, de Ponteareas, ao río Tea na que entre outras actividades medimos os parámetros físico-químicos e biolóxicos.

#campañadeoutono

Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A.

Instagram: Difusión das saídas formativas do Proxecto Ríos

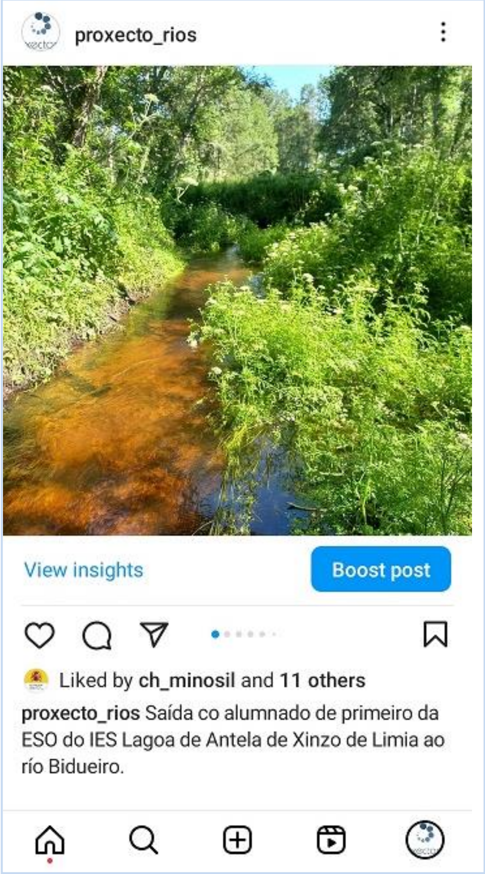

proxecto_rios

View insights Boost post

Liked by **ch_minosil** and **13 others**

proxecto_rios Saída co CIFP Portovello de Ourense ao río Lonia para analizar o ecosistema fluvial e falar das posibilidades educativas dos ríos

proxecto_rios

View insights Boost post

Liked by **ch_minosil** and **14 others**

proxecto_rios Hoxe tivemos unha estupenda mañá no río Lonia co alumnado do IES As Lagoas de Ourense. Análise da transparencia da auga co disco de Secchi, pH, nitratos, temperatura... e

proxecto_rios

View insights Boost post

Liked by **ch_minosil** and **9 others**

proxecto_rios E hoxe realizamos tamén unha saída formativa co CPI Virxe dos Remedios de Castro Caldelas cos que nos achegamos ao río Mao á altura da Área Recreativa A Palloza de

proxecto_rios

View insights Boost post

Liked by **ch_minosil** and **16 others**

proxecto_rios Saída hoxe en Bande co IES Xaquín Lourenzo Xocas, na que realizamos as medicións fisico-químicas, macroinvertebrados, identificación de árbores de ribeira e medicións de caudal, lonxitude, profundidade... do río Cadós.

#unimosriosepersoas

Proxecto Ríos
Just now ·

Curso de formacion sobre Flora fluvial.

Participa!!!

#proxectorios

Confederación Hidrográfica Miño-Sil

See insights and ads

Boost post

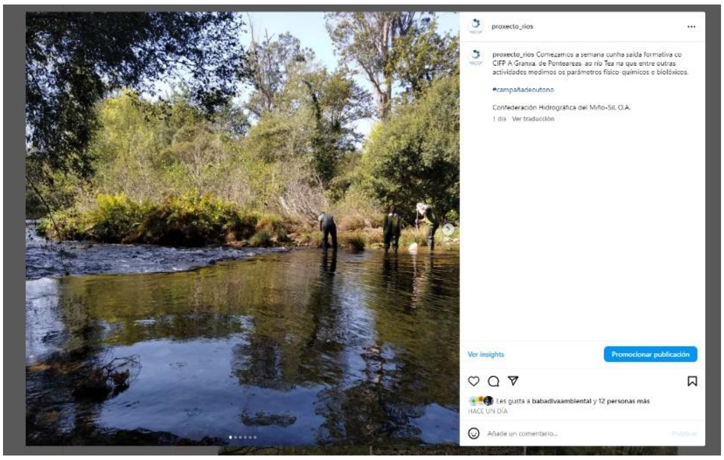

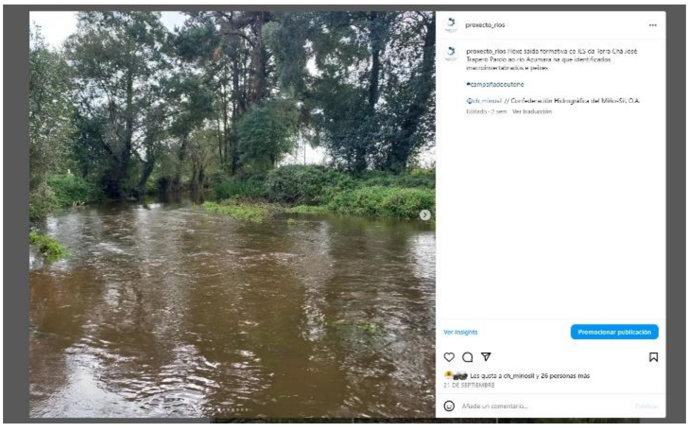

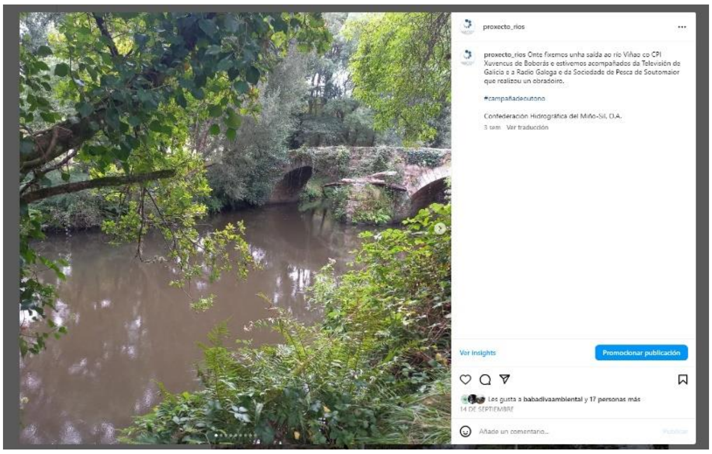

CARTEL DE CURSO DE FORMACIÓN

NOVAS SAÍDAS EN PRENSA

TVG

https://www.crtvg.es/tvg/a-carta/galicia-noticias-6246824?t

La Región

https://www.laregion.es/articulo/celanova/arnoia-rio-sobresaliente/202305232135451221876.html

≡ La Región CELANOVA Arnoia, un río sobresaliente

Arnoia, un río sobresaliente

Laura Fernández

El Arnoia a su paso por Celanova fue testigo y parte de la clase de biología al aire libre protagonizada por alumnos de quinto curso del colegio Curros Enríquez, de la mano de la

PUBLICIDAD
SCHMIDT
Barakaldo - Bilbao

El Progreso

Alumnos de A Pinguela en compañía de un técnico de Adega, en su salida al río ::

Estudiantes de A Pinguela analizan el ecosistema del río Cabe y su agua

▸ El instituto participa desde hace años en el Proxecto Ríos, que promueve el colectivo Adega

DELEGACIÓN

MONFORTE. Con el firme propósito de ayudar en la conservación del río Cabe, los alumnos de primero de la Eso del instituto A Pinguela de Monforte se pusieron manos a la obra para caminar por la orillas del cauce y conocer el estado en el que se encuentra. Fue una iniciativa incluida dentro del Proxecto Ríos que tutela el colectivo ecologista Adega con la colaboración de Augas de Galicia.

Así, tiene un marcado carácter educativo y de voluntariado para sacar muestras del agua y valorar sus parámetros para completar las fichas requeridas para la investigación.

En esta salida los alumnos comprobaron la calidad de la vegetación y procedieron a determinar las diferentes clases de macroinvertebrados encontrados durante su recorrido.

Los alumnos del instituto monfortino tuvieron la oportunidad de interpretar los datos obtenidos y valorar la calidad y la importancia del río, aunque los resultados finales no se conocerán hasta den-

material multimedia, e incluirlo en su proyecto educativo y en su programación general anual. La iniciativa aporta, además, material educativo y práctico para la realización de esta actividad.

Para ello se llevan a cabo charlas para dar a conocer el programa a los miembros que en él se inician y hacen salidas formativas para explicar la metodología. También enseñan los conocimientos básicos de identificación de macroinvertebrados a la par que les introducen en otras temáticas relacionadas con los ecosistemas fluviales. Este programa educativo y de voluntariado realiza una importante labor de «concienciación», dijo Sampil.

EN CORTO

LUIS A. RODRÍGUEZ

responder a problemas en torno a la dignidad, a los derechos humanos, a la diversidad cultural, a la sostenibilidad, a la justicia o a

3. Materiais editados

Todos os anos, no Proxecto Ríos, edítanse diferentes tipos de materiais que reforzan as actividades que dende a organización se propoñen. A maioría destes materiais son divulgativos e complementas os materiais que o voluntariado emprega nas súas inspeccións. Outros, son sobre as actividades que se organizan, sobre todo carteis divulgativos ou dípticos. Tamén corresponden á renovación de materiais de inspección que emprega o voluntariado.

ALGÚNS DOS MATERIAIS EDITADOS:

Carteis divulgativos:

Material de inspección:

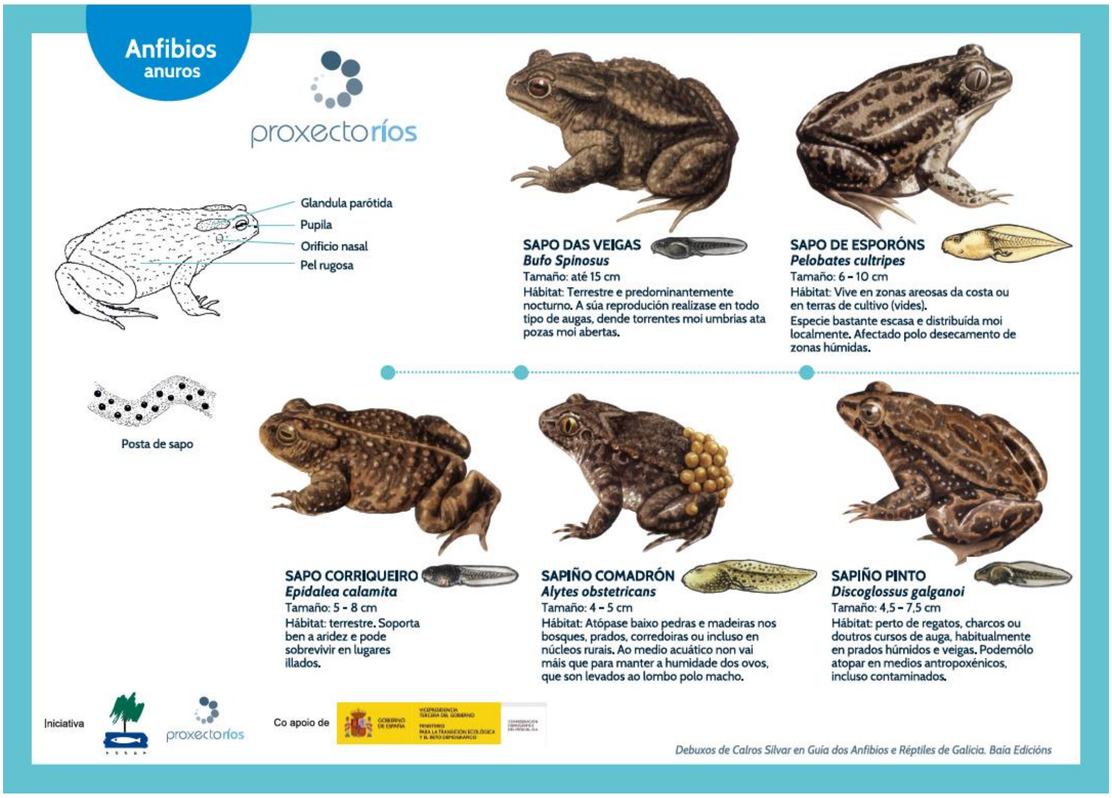

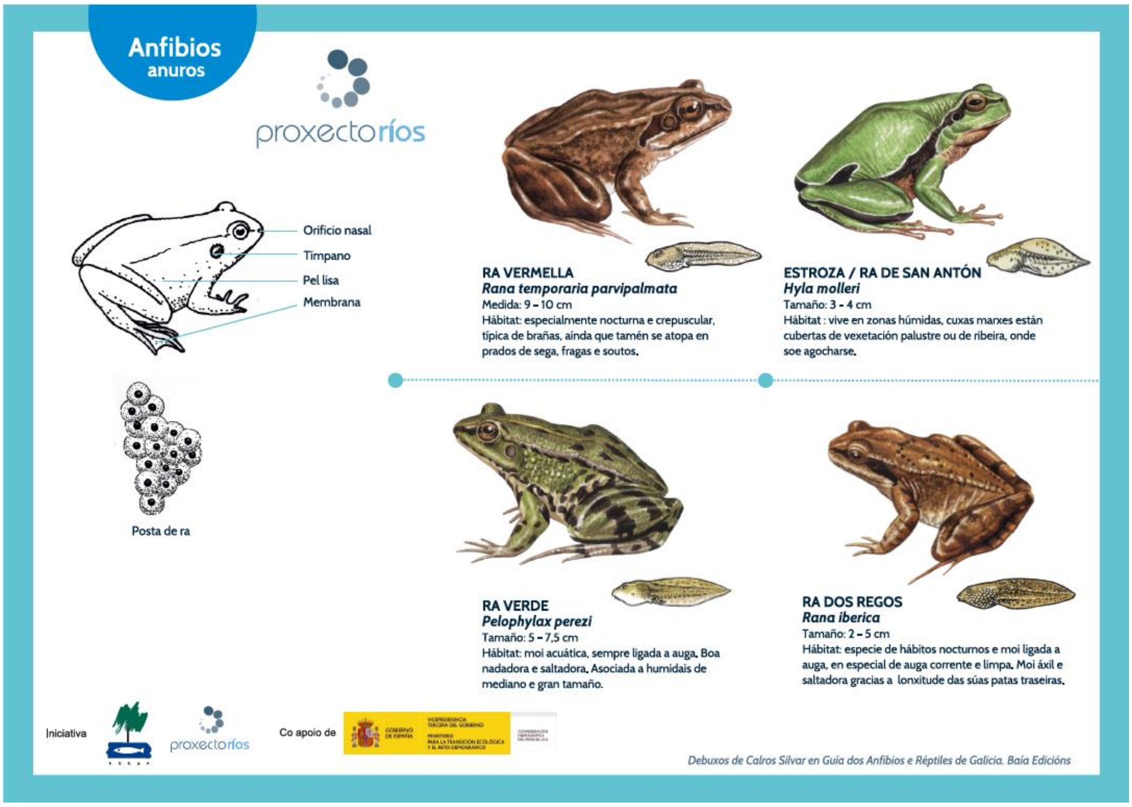

Web '*Móllate polos Ríos*':

Persoal asignado ao Proxecto Ríos

A equipa do Proxecto Ríos está formada polos/as seguintes Educadores/as Ambientais e persoal traballador de ADEGA:

- Ramsés Pérez. Licenciado en Pedagoxía. Responsable dos contidos educativos do Proxecto Ríos.
- Francisco Bañobre. Licenciado en Bioloxía. Responsable de grupos do Proxecto Ríos.
- Fins Eirexas. Licenciado en Xeoloxía. Secretario técnico de ADEGA.
- Itziar Díaz. Graduada en Bioloxía, educadora ambiental de ADEGA.
- Uxía Iglesias. Graduada en Xornalismo. Xestións de contidos web e RRSS.
- Belén Rodríguez. Licenciada en Xornalismo. Responsable de comunicación.
- Paula Souto. Administrativa de ADEGA.

Iniciativa de:

A D E G A

Co financiamento de:

VICEPRESIDENCIA
TERCERA DEL GOBIERNO

MINISTERIO
PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA
Y EL RETO DEMOGRÁFICO

CONFEDERACIÓN
HIDROGRÁFICA
DEL MIÑO-SIL, O.A.